

Festivalul „Cluj Modern”
Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca
Școala Doctorală „Sigismund Toduță” Cluj-Napoca
Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România

Simpozion Internațional de Muzicologie

**Perpetual encounter:
globalization, cosmopolitanism, and acculturation in music**

**Întâlniri inevitabile:
globalizare, cosmopolitism și aculturație în muzică**

7 aprilie 2022 – Cluj-Napoca (online)
(10.00 – 19.00 – ora României)

Program

Sesiunea 1:

Spinning the globe: Asia, Europe - Planting Peace Flags

În jurul globului: Asia, Europa – arborând steaguri de pace

Moderator: Björn Heile

10.00 **Daniel K.L. Chua** (The University of Hong Kong; President, International Musicological Society)
Keynote lecture 1

Global Musicology Has No Key Note

Muzicologia globală nu are nici o temă principală

11.15 **David R.M. Irving** (ICREA & Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats–CSIC, Barcelona)
The Early Music Movement and Peace Activism:

Historical Performance Across Cultures in the Twentieth and Twenty-First Centuries

Curentul Muzicii vechi și activismul pentru pace:

interpretarea informată istoric în diverse culturi în secolele XX și XXI

11.45 **Adam Kielman** (The Chinese University of Hong Kong)

Producing Worlds: Popular Music and New Mobilities in Southern China

Producerea de lumi: muzica pop și noile mobilități în sudul Chinei

Sesiunea 2:

Spinning the globe: Europe - East to West, Lifting the Iron Curtain

În jurul globului: Europa de la est la vest – ridicând cortina de fier

Moderator: Adam Kielman

12.15 **Nicolae Gheorghiuță** (Universitatea Națională de Muzică București)

Acculturation in musical practices in the Romanian Principalities of Wallachia and Moldavia in the first half of the 19th century

Aculturație în practicile muzicale din Principatele Române

Valahia și Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea

12.45 **Bianca Țiplea Temeș** (Academia Națională de Muzică "Gh. Dima" Cluj-Napoca)

„Of Foreign Lands and Peoples”: exploring Ligeti’s Kyalwyrja

”Despre oameni și țări străine”: explorând Kyalwyrja ligetiană

13.15 **Oleg Garaz** (Academia Națională de Muzică "Gh. Dima" Cluj-Napoca)

The Cargo cult concept and the meaning of György Ligeti’s oeuvre

Conceptul de „Cult cargo” și sensul creației lui György Ligeti

13.45 **Björn Heile** (University of Glasgow)

Decentring National History: The Role of Migration and Mobility in a Global History of Musical Modernism

Descentrarea istoriei naționale: rolul migrației și mobilității

într-o istorie globală a modernismului muzical

Sesiunea 3:

Spinning the globe: Europe - West to East, Shifting Perspectives

În jurul globului: Europa de la vest la est, perspective schimbate

Moderator: Alexander Rehding

15.15 **Nicholas Cook** (University of Cambridge)

Keynote lecture 2

Taking your roots with you: On musical cosmopolitanism

A-ți lua rădăcinile cu tine: Despre cosmopolitismul muzical

16.30 **Ioan Haplea** (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca)

Ioan Ștefan Haplea (Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca)

When musical folklore becomes a civil religion.

The process of acculturation from the positioning of Bartók to the theories of today

Când folclorul muzical devine religie civilă.

Aculturația între poziționarea bartókiană și teoretizările contemporane

17.00 **Pavel Pușcaș** (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca)

Where is the originality in an age of globalization?

Există originalitate într-o epocă a globalizării?

Sesiunea 4:

Spinning the globe: Towards New Worlds, Center – Periphery

În jurul globului: înspre Lumi Noi, centru - periferie

Moderator: Bianca Țiplea Temeș

17.30 **Ramón Sobrino; María Encina Cortizo** (Universidad de Oviedo)

The Musical «Alhambrismo»: a transformative Encounter between Spanish Western and Arab Traditions

«Alhambrismul» muzical: o întâlnire transformatoare între tradițiile occidentale spaniole și cele arabe

18.00 **Alexander Rehding** (Harvard University)

Ellis's Instruments between Empiricism and Empire

Instrumentele lui Ellis între empirism și imperiu

18.30 **Egberto Bermúdez** (Universidad Nacional de Colombia, Bogotá)

Jewish emigrés and music in Colombia, 1925-50. A preliminary report

Emigranții evrei și muzica în Columbia, 1925-50. Un raport preliminar

Sesiunea 1: Spinning the globe: Asia, Europe - Planting Peace Flags

În jurul globului: Asia, Europa – arborând steaguri de pace

Moderator: Björn Heile

Keynote lecture 1

Daniel K.L. Chua (The University of Hong Kong; President, International Musicological Society)

Global Musicology Has No Key Note

Muzicologia globală nu are nici o temă principală

Rezumat

Ce este muzicologia globală? Prezentarea de față încearcă să definească „muzicologia globală” și explorează ramificațiile acesteia cu gândrul la perspectiva modului în care gândim și acționăm în disciplina noastră.

Cuvinte-cheie: Muzicologie globală

Daniel K.L. Chua ocupă postul de profesor de arte, poziție susținută economic de familia Hung Hing-Ying și profesor principal de muzică la Universitatea din Hong Kong. A obținut licența și titlul de doctor în muzică la Universitatea Cambridge. Înainte de a se alătura Universității din Hong Kong pentru a conduce Școala de Științe Umaniste, a fost Membru și Director de Studii la St. John's College, Cambridge, iar apoi profesor de teorie și analiză muzicală la King's College Londra. A fost Visiting Senior Research Fellow la Yale (2014-15), Henry Fellow la Harvard (1992-93) și Junior Research Fellow la Cambridge (1993-97). În anul 2004 i s-a acordat prestigioasa Dent Medal de către Asociația Regală de Muzică și este membru corespondent al Societății Americane de Muzicologie. În prezent este președintele Societății Internaționale de Muzicologie (2017-2022).

Scrierile sale acoperă o largă zonă stilistică, de la Monteverdi până la Stravinski, dar este cunoscut în primul rând pentru studiile dedicate lui Beethoven, istoria muzicii absolute și intersectarea dintre muzică, filosofie și teologie. Printre publicațiile sale se găsesc *The 'Galitzin' Quartets of Beethoven* (Princeton, 1994), *Absolute Music and the Construction of Meaning* (Cambridge, 1999), *Beethoven and Freedom*, (Oxford, 2017), *Alien Listening* (Zone Books, 2021), „Rioting With Stravinsky: A Particular Analysis of the Rite of Spring” (2007) și „Listening to the Self: *The Shawshank Redemption* and the Technology of Music” (2011).

David R.M. Irving (ICREA & Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats–CSIC, Barcelona)

The Early Music Movement and Peace Activism:

Historical Performance Across Cultures in the Twentieth and Twenty-First Centuries

Curentul Muzicii vechi și activismul pentru pace:

interpretarea informată istoric în diverse culturi în secolele XX și XXI

Rezumat

Curentul muzicii vechi este de mult timp asociat cu rezistența față de norme și căutarea unor moduri alternative de existență, după cum au remarcat specialiști de talia lui Kailan Rubinoff, John Butt și Thomas Forrest Kelly. În pofida unor apropieri a muzicii vechi de către unii naționaliști la începutul secolului al XX-lea, ea a reprezentat adesea un protest împotriva instituțiilor sociale dominante, folosind materiale, instrumente și tehnici ale unor epoci anterioare pentru a se opune modernității industriale occidentale și structurilor culturale și instituționale ale acesteia. Ca parte a respingerii hegemoniilor și inegalităților care izvorăsc din ele, specialiștii în „muzică veche” care provin din vestul Europei caută, din anii 1960, să creeze spații muzicale adecvate pentru un schimb

cultural empatic, colaborând cu promotori ai tradițiilor folclorice din diverse părți ale lumii. Unele din proiectele de interpretare care au apărut astfel se întorc în trecut pentru a imagina sau reprezenta vremuri istorice de pace și *convivencia* culturală, sau relatează evenimente istorice tragice pentru a comemora și deplânge și totodată pentru a promova reconcilierea. (Cu toate acestea, alte tipuri de interpretări *crossover* au fost în mod tranșant criticate de specialiști cum sunt Geoffrey Baker, Olivia Bloechl și Dylan Robinson pentru modul în care abordează istoria raselor sau se ocupă de reprezentarea altor culturi și/sau de participarea muzicienilor invitați.) Se poate argumenta că sprijinirea multor proiecte de colaborare este o dorință de promovare a păcii, o aspirație care a fost în mod clar recunoscută de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură atunci când i-a numit pe Jordi Savall și răposata Montserrat Figueras ca artiști UNESCO pentru pace în 2008. Legătura dintre muzica veche și mișcările pentru pace își are originile înainte de anii 1960, în anii 1930 - 1950, când practicanții muzicii vechi erau de asemenea implicați în mișcări anti-război și campanii internaționale pentru pace. Prezentarea noastră se distanțează de muzicienii europeni pentru a analiza opera a doi membri ai așa-numitei Majorități Globale care au activat în mișcările pentru pace și muzica veche în anii 1950. Bayard Rustin (1912-1987) a fost un important activist afro-american pentru drepturile civile și ulterior pentru drepturile homosexualilor, bine-cunoscut ca interpret vocal, dar și instrumentist, la lăută și clavecin. Devar Surya Sena (1899-1981) a fost un muzician din Sri Lanka, interpret și cercetător al muzicii din țara sa natală, fiind totodată interpret de muzică veche din Europa occidentală. A activat în mișcarea Reînarmarea Morală și interpreta muzică la întâlnirile membrilor acesteia. În lucrarea de față doresc să explorez modul în care etosul interpretării muzicale informate istoric, mai exact în contexte trans-culturale, s-a intersectat cu mișcările pentru pace.

Cuvinte-cheie: curentul muzicii vechi, practica interpretativă informată istoric, interculturalism muzical, activism pentru pace, diplomație muzicală

David R. M. Irving este muzicolog, profesor cercetător al ICREA la Institució Milà i Fontanals de Recerca en Humanitats-CSIC, Barcelona, membru corespondent al Academiei Australiene de Științe Umaniste și Membru Senior Onorific al Conservatorului Universității din Melbourne. A urmat studiile doctorale la Universitatea Cambridge și a predat la Universitatea din Nottingham, la Universitatea Națională a Australiei și la Universitatea din Melbourne. Este autor al cărții *Colonial Counterpoint: Music in Early Modern Manila* (Oxford University Press, 2010), co-editor al revistei *Eighteenth-Century Music* și co-editor general al seriei *Cultural History of Western Music* la editura Bloomsbury, care urmează să fie publicată în 2023. Printre distincțiile cu care a fost onorat se numără premiile Jerome Roche al Asociației Regale de Muzică și McCredie Musicological Award al Academiei Australiene de Științe Umaniste. David Irving este de asemenea activ ca violonist în sfera interpretării muzicale informate istoric și a cântat cu numeroase ansambluri din Australia, Europa și cele două Americi.

Adam Kielman (The Chinese University of Hong Kong)

Producing Worlds: Popular Music and New Mobilities in Southern China

Producerea de lumi: muzica pop și noile mobilități în sudul Chinei

Rezumat

Prezenta lucrare explorează noi forme de conectare și moduri de imaginare a spațiului în China contemporană, printr-o focalizare etnografică asupra unui grup de muzicieni care s-au mutat din orașe mai mici și zone rurale în Guangzhou, al treilea oraș ca mărime din China. Acești muzicieni se inspiră selectiv din genuri trans-naționale de muzică comercială și diverse tipuri de muzică tradițională chineză, cântând în dialecte locale despre teme legate de diferența urban/rural, migrație, locurile natale și despre schimbări mai vaste din societatea chineză. Având un succes comercial tot mai mare, aceste trupe se situează în centrul unui nou model de afaceri adoptat de una dintre cele mai mari case de discuri din China, care caută să integreze abordările industriale tradiționale

În noi strategii și noi medii care să satisfacă segmente din societate din ce în ce mai mobile. Fiind inspirat de o „paradigmă a noilor mobilități“ în științele sociale (Urry 2007), de atenția crescândă acordată de antropologi mișcărilor și migrațiilor (Clifford 1997) și de bursele de mobilități și trans-localizarea din China contemporană (Oakes și Schein 2006), propun două tipuri de mobilități — directe și indirecte — despre care argumentez că sunt conectate și se constituie reciproc, parțial, prin forme emergente de creativitate muzicală și prin moduri de circulație. Pornind de la concepții multiple și uneori contradictorii asupra cosmopolitismului muzical ca proces de producere a cunoașterii (Feld 2012, Regev 2011, Skinner 2015, Turino 2000), discut modurile în care diverse tipuri de muzică comercială globală servesc drept palete pe care muzicienii le valorifică în mod selectiv, creând muzică pentru a-și reflecta propriile vieți și mobilități și a face față unor modalități fluctuante de a înțelege spațiul, locul de unde vin, încotro merg, locul Chinei în lume și locul lumii în China.

Cuvinte-cheie: mobilități, cosmopolitism, translocalizare, muzică pop, sudul Chinei

Adam Kielman este profesor de etnomuzicologie la Universitatea Chineză din Hong Kong și autor al cărții *Sonic Mobilities: Producing Worlds in Southern China* (University of Chicago Press, 2022). A obținut diplomele de doctor (2016) și master (2011) în etnomuzicologie, precum și cea de licență (2004) în Studii Est-Asiatice la Universitatea Columbia. Activitatea sa de cercetare analizează formele de creativitate muzicală și modurile de circulație a muzicii așa cum evoluează acestea în prezent în sudul Chinei, în relația lor cu mutațiile conceptualizărilor despre sine, tipuri de public, stat și spațiu. A publicat articole în revistele

Sound Studies, *Popular Music and Society* și *International Communication of Chinese Culture*. Într-un sens mai larg, preocupările sale de cercetare includ tipuri de muzică comercială din Asia de Est, muzică și mobilitate, muzică și limbaj, muzică și tehnologie, jazz și muzică improvizată, dar și studii despre tehnologia reproducerii sunetelor.

Sesiunea 2: Spinning the globe: Europe - East to West, Lifting the Iron Curtain

În jurul globului: Europa de la est la vest – ridicând cortina de fier

Moderator: Adam Kielman

Nicolae Gheorghiuță (Universitatea Națională de Muzică București)

Acculturation in musical practices in the Romanian Principalities of Wallachia and Moldavia in the first half of the 19th century

Aculturație în practicile muzicale din Principatele Române

Valahia și Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea

Rezumat

Secolul al XIX-lea românesc reprezintă, probabil, vârful procesului de aculturație pe care societatea autohtonă l-a experimentat vreodată. Începând cu finalul secolului al XVIII-lea și, în special, cu primele decenii ale celui următor, cultura românească este cea care adoptă masiv (uneori direct și alteori indirect), irevocabil și la toate nivelurile (politic, cultural, social, artistic etc.) elemente ale diferitelor civilizații cu care intră sau se află deja în contact direct, în special cele aduse de imperiile otoman, austriac și rus.

Cercetarea de față analizează schimbarea majoră pe care fenomenul aculturației îl produce în muzicile și viața muzicală din societatea românească din principatele Valahiei și Moldovei în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Sunt investigate cele două categorii de muzici - religioasă și cultă -, văzute, uneori, ca separator identitar și social între diversele comunități ale celor două Principate, în contextul încercării febrile de construire a unei identități naționale românești.

Cuvinte-cheie: muzică românească, societate românească, elită, viață muzicală, cântare bizantină, educație

Nicolae Gheorghiuță a studiat la Universitatea Națională de Muzică din București (Muzică Bizantină și Muzicologie), s-a specializat la Atena și Salonic și a deținut burse de cercetare la Cambridge (Marea Britanie), Sankt Petersburg și Veneția. De asemenea, a urmat două programe post-doctorale la Colegiul Noua Europă și la Institutul Muzical pentru Studii Doctorale din București (UNMB). Nicolae Gheorghiuță prezidează comisia de muzicologie a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și a fost distins cu premiul instituției pentru volumele *Byzantine Music between Constantinople and the Danubian Principalities: Studies in Byzantine Musicology* (2010) and *Musical Crossroads.*

Church Chants and Brass Bands at the Gates of the Orient (2015), precum și Premiul Academiei Române pentru această din urmă lucrare. În prezent, predă paleografie muzicală bizantină, stilistică muzicală și teorii ale interpretării cântecului bizantin la UNMB (unde este prorector), și este, de asemenea, dirijor și interpret al corului de muzică bizantină *Psalmodia*.

Bianca Țiplea Temeș (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca)

”Of Foreign Lands and Peoples”: exploring Ligeti’s *Kylwyrria*

„Despre oameni și țări străine”: explorând *Kylwyrria ligetiană*

Rezumat

Kylwyrria, țara imaginară a lui Ligeti, a fost desenată în detaliu de către compozitor în anii copilăriei. Redată printr-o complicată cartografie a formelor de relief, cu râuri, munți, câmpii și orașe ce poartă nume inventate, cu o sonoritate bizară, ea a însemnat pentru artist un spațiu fără demarcații și frontiere altele decât cele naturale.

A rămas oare acest spațiu utopic doar o plăsmuire a imaginației infantile a lui Ligeti sau și-a găsit o traducere muzicală, conferindu-i artistului profilul select al unui cosmopolit?

Profund înrădăcinat în culturile muzicale românești și maghiare ale Transilvaniei natale, începând cu anii 70 el și-a lărgit considerabil spectrul geografic al surselor de inspirație. Într-o manieră sofisticată, el a apelat la surse din straturi stilistice diferite, evocând muzici tradiționale din zona sa natală, dar totodată elemente ale muzicii din Africa, Polinezia și din Caraibe, toate luptând pentru supremație cu trimeri la repertoriul muzicii culte universale. Rezultanta acestui bogat contrapunct cultural de dialecte întrepătrunse a fost transformat în partiturile sale într-un palimpsest de memorie, timp și spațiu, asigurând *Kylwyrriei* o limbă oficială universală și propria-i realitate muzicală, recomandând-o ca pe un *topos* profund pătruns de o politică a cosmopolitismului.

Cuvinte-cheie: Ligeti, dialecte muzicale, palimpsest, cosmopolitism

Bianca Țiplea Temeș este muzicolog și conferențiar univ. dr. la Academia Națională de Muzică „Gh. Dima”. A obținut două titluri de doctor, la Universitatea Națională de Muzică din București (2002, îndrumător Dan Voiculescu) și la Universidad de Oviedo, Spania (2015, îndrumător Ramón Sobrino). Având o dublă specializare, în muzicologie și management (Master, la Universitatea Babeș-Bolyai), ea a îmbinat cariera academică cu activitatea sa din cadrul Filarmonicii de Stat „Transilvania”, unde a ocupat postul de Șef al Departamentului Artistic.

A publicat cărți în România, cele mai recente fiind *Seeing Sound, Hearing Images* (2017), editată împreună cu Nicholas Cook, *Folk Music as a Fermenting Agent for Composition, Past and Present* (2019), editată cu William Kinderman, *A Tribute to György Ligeti in His Native Transylvania (Nos.1-2, 2020)*, editată cu Kofi Agawu și *Reconfiguring Musical Cultures in Central and Southeastern Europe* (2021), editată cu Jim Samson. Studiile și articolele sale au apărut în reviste din Elveția, Spania, Germania, Lituania, Republica Cehă, Belgia, România, S.U.A. și Anglia (Routledge). A participat la numeroase conferințe organizate de către instituții prestigioase precum University of Cambridge, Universität der Künste Berlin, Université Paris-Sorbonne, IRCAM Paris, Conservatorio di Musica „Santa Cecilia” Roma, University of Chicago, City University of New York, printre altele. Din 2010 este profesor invitat la numeroase instituții din străinătate: Universitatea din Oviedo, Institutul „P.

Mascagni“ din Livorno, Academia de Muzică „Paderewski“ din Poznań, University College Dublin, Universidad Complutense din Madrid University of Montevallo - Alabama (S.U.A.) și Universitat Heidelberg.

A beneficiat de cateva burse Erasmus la Universitatea din Cambridge, unde a fost acceptată ca Visiting Scholar în martie 2017, a obtinut trei burse DAAD la Berlin, Hamburg și Heidelberg și a beneficiat de o bursă de cercetare la Fundația „Paul Sacher“, unde a studiat colectia Ligeti. în 2016 a devenit fondatorul și directorul Festivalului „Omagiu lui Gyorgy Ligeti în Transilvania natală“.

Oleg Garaz (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima“ Cluj-Napoca)

The Cargo cult concept and the meaning of Gyorgy Ligeti’s oeuvre

Conceptul de „Cult cargo” și sensul creaiei lui Gyorgy Ligeti

Rezumat

Contextul globalizării și, implicit, al proceselor active de aculturaie, determină o evidentă *hibridizare* în special în planul determinantelor valorice, fapt ce produce o treptată disoluie a referinelor. în planul existenei culturale avem de a face cu un fenomen pe care prin analogie cu sintagma *fog of war* ar trebui să-l identificăm drept *fog of culture*. Viteza aiuritoare cu care în prezent este generată o strivitoare multitudine și diversitate tipologică de artefacte culturale ridică o logică întrebare privind capacitatea de a formula și a identifica atât coninuturile axiologice, cât și a imagina ceva în plan teleologic. Singurul reper plauzibil ni-l oferă sacrosancta *tradiie componistică europeană*, care în condiiile „derutei” valorice actuale deja de multă vreme s-a transformat într-un fenomen pentru care singura sintagmă potrivită este *cargo cult*. Acum un secol, o bună parte a muzicienilor avangarditi au depus un efort considerabil pentru a desfiinta acest „cargo cult” al „perioadei de aur”, al tonal-funcionalitaii, al „sentimentalismului”, al „frumosului muzical”, reformulând valorile clasice în termenii onestitaii existeniale proprii și colective. Dincolo de „misticismul” avangardist-experimentalist al lui Schonberg, Webern, Babbitt, Boulez, Cage sau Stockhausen, atenia mi-o atrage în primul rând creaia lui Gyorgy Ligeti, a cărei evoluie artistică poate servi drept model de deconstruire a acestui „cult” al unui trecut imaginar.

Cuvinte-cheie: cultul cargo, încețoșarea culturii, avangardism, tradiia componistică europeană

Oleg Garaz este cadru didactic la Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” din Cluj Napoca. S-a născut la Soroca, în Republica Moldova, a studiat la Liceul de Muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău, la Conservatorul „Gavriil Muzicescu” din Chișinău, iar apoi la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, obtinand în 2013 doctoratul la Universitatea Națională de Muzică București, cu teza intitulată *Canonul muzicii europene în postmodernitate*. A publicat numeroase carti: *Contraideologii muzicale* (2003), *Poetica muzicală în convorbiri* (2003), *Muziconautice* (2007), *Territoria* (2007), *Muzica și sensul sincretic al nostalgiei* (2011), *Exerciii de muzicologie* (2014), *Canonul muzicii europene. Idei, Ipoteze, Imagini* (2015), *Genurile muzicii: ideea unei antropologii arhetipale* (2016), *Fiina și tempo: despre muzică și alți demoni* (2019), *De la Tannhuser la Aida* (2021). Studiile sale analitice au apărut în revistele *Muzica* (București), *Studia U.B.B. Musica* (Cluj-Napoca), *Musicology Papers* (Cluj-Napoca) ș.a. cu teme referitoare la istoria muzicii, stilistica și formele muzicale, problemele muzicii postmoderne. A sustinut conferine cu teme despre estetica muzicală, istoria și estetica jazzului, precum și a genurilor muzicale.

A publicat numeroase articole (critică muzicală, eseuri, interviuri) în *Tribuna*, *Kronica*, *Steaua*, *Balkon*, *Echinox*, *Caietele Echinox*, *Transylvanian Review* (Cluj-Napoca), *Aurora* (Oradea), *Astra* (Brașov), *Literatorul* (București), *Vatra* (Târgu-Mureș), *Literatura și arta*, *Basarabia*, *Contrafort* (Chișinău). Prezena sa în mass-media s-a materializat în cicluri de emisiuni tematice, interviuri, dezbateri la posturi Radio-TV locale și naționale. Pentru activitatea sa a fost distins cu Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor (Cluj, 2003), Premiul *Pavel Dan* al Uniunii Scriitorilor (2007), revista *Muzica* (2016). Din 1998 este Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Björn Heile (University of Glasgow)

*Decentring National History: The Role of Migration and Mobility
in a Global History of Musical Modernism*

*Descentrarea istoriei naționale: rolul migrației și mobilității
într-o istorie globală a modernismului muzical*

Rezumat

Istoriografia muzicii moderniste a fost dominată prin tradiție de două paradigme interconectate: 1) noțiunea de centre și periferii, unde primele sunt localizate în „vest”, iar ultimele în America Latină, Asia și Africa și 2) conceptul de tradiții naționale. În pofida unor contribuții importante ale unor autori ca Brinkmann și Wolff (1999), Levy și Scheduling (2010), Levitz (2012), Cohen (2012, 2014) și Moreda Rodríguez (2019), printre alții, migrația încă tinde să fie tratată ca o excepție de la regula naționalității, cu ale sale mituri reconfortante despre apartenență și tradiție. Cu toate că mulți compozitori moderniști de prim rang au fost exilați, muzicologia a eșuat în bună măsură să dezvolte un echivalent al conceptului de „literatură a exilului” din studiile literare, unde migrația e adesea văzută ca parte componentă din experiența modernității și astfel din modernism ca răspuns artistic.

Unul din motivele persistenței modelului centrat pe națiune și Occident ar putea fi de natură metodologică, și anume faptul că majoritatea autorilor menționați mai sus s-au bazat pe studii de caz. Deși biografiile compozitorilor individuali pot contrazice paradigma dominantă, acestea pot fi foarte ușor văzute ca excepții care confirmă regula, mai ales în cazul Holocaustului și al celui de al Doilea Război Mondial, care sunt evenimente istorice extraordinare.

Din acest motiv doresc ca în discursul meu să completez studiile de caz ale unor „compozitori importanți” cu o relatare despre „normalitatea migrației”. Esența acestui studiu se bazează pe compozitorii ale căror lucrări sunt interpretate la Festivalul Anual al Societății Internaționale de Muzică Contemporană – în mod ironic, o organizație care a fost și este constituită pe baza unor principii strict naționale. O mare proporție a acestor compozitori au trăit experiența migrației, atât înainte, cât și după al Doilea Război Mondial, care de asemenea a inclus, în mod semnificativ, migrația între Nordul și Sudul globului. Ceea ce voi demonstra este că, deși s-ar putea ca migrația să nu fie norma, nu este nici excepția.

Cuvinte-cheie: modernism musical, migrație, mobilitate

Björn Heile este profesor de muzică (post 1900) la Universitatea din Glasgow. Este autorul volumului *The Music of Mauricio Kagel* (2006), editor al culegerii *The Modernist Legacy: Essays on New Music* (2009) și co-editor al mai multor publicații: *Watching Jazz: Encountering Jazz Performance on Screen* (2016, cu Peter Elsdon și Jenny Doctor), *Higher Education in Music in the Twenty-first Century* (cu Eva Moreda Rodríguez și Jane Stanley) și *The Routledge Research Companion to Modernism in Music* (cu Charles Wilson). S-a specializat în muzica nouă, teatru muzical experimental și jazz, cu un interes deosebit pentru cogniție întrupată, modernismul global și cosmopolitism.

Este director al rețelei de cercetare „Towards a Somatic Music: Experimental Music Theatre and Theories of Embodied Cognition” și scrie în prezent o carte pentru Cambridge University Press, cu titlul de lucru *A Global History of Musical Modernism*.

Sesiunea 3: Spinning the globe: Europe - West to East, Shifting Perspectives

În jurul globului: Europa de la vest la est, perspective schimbate

Moderator: Alexander Rehding

Keynote lecture 2

Nicholas Cook (University of Cambridge)

Taking your roots with you: On musical cosmopolitanism

A-ți lua rădăcinile cu tine: Despre cosmopolitismul muzical

Rezumat

Fundamentală pentru ideea de cosmopolitism este libertatea alegerii, o dimensiune a interacțiunii trans-culturale care este insuficient reprezentată în teoria post-colonială. Ideea lui Appiah despre cosmopolitismul „înrădăcinat” recunoaște specificitatea culturilor ancorate din punct de vedere geografic sau etnic, dar ideea lui de „a-ți lua rădăcinile cu tine” este subordonată elementului alegerii personale. După cum o ilustrează cosmopolitismul vestimentației și al gastronomiei, asocierile tradiționale de naționalitate și etnicitate au devenit mobile, iar abilitatea de a opera trans-cultural a devenit o parte componentă a competenței profesionale.

În muzică însă, ceea ce Dennis Porter numește „doctrina caracteristicilor naționale și a identităților etnice fixe” este mai profund statornică. Chiar și în domeniul muzicii clasice occidentale, presupus a fi indiferent față de culori, și chiar și în lipsa unei intenții ofensatoare, se regăsește cu ușurință gândirea cu rădăcini etnice și rasiale. Muzica are o lungă tradiție de complicitate în dualitatea Vest/Rest(ul lumii), pe care Appiah o deconstruiește arătând de ce nu există o legătură structurală între diversele trăsături considerate a întruchipa „esența” Vestului. După cum afirmă el, „chiar poți merge și vorbi într-un mod afro-american recognoscibil și să comunici cu Immanuel Kant și George Eliot”, iar muzica furnizează un exemplu cât se poate de evident în acest sens: cultura chineză a interpretării muzicii clasice, izolată de cultura Vestului, investită cu noi înțelesuri și făcând parte dintr-o modernitate distinct chinezească. E ca și cum muzica și-a luat rădăcinile cu ea, sau își formează noi rădăcini la sosire. Muzica devine un element în „cosmopolitismul ca stil de viață” al orașelor asiatice prospere, unde practicile culturale sunt comune, iar valorile aflate la baza lor – nu.

Dar nu e vorba de un simplu joc al unor semnificanți lipsiți de substanță, întrucât muzica este o înzestrare primită pe cale naturală. După cum susține Tamara Roberts, sunetul este produs de corp și ca atare poartă cu sine urmele genului și etnicității, dar muzica face aceste caracteristici mobile, le transformă într-un vehicul al libertății de alegere: muzica nu este doar o modalitate bună de a-ți imagina că te afli altundeva, cum spune Slobin, ci de a te preface în altcineva. Teoria post-colonială a produs introspecții ale rolului pe care muzica îl poate juca în contexte specifice, condiționate istoric, de inegalitate a puterii, dar totodată a interpretat cosmopolitismul drept imperialism deghizat și muzica drept un mijloc prin care sunt impuse valorile dominante. Prin contrast, cosmopolitismul oferă o abordare implicită a activității muzicale trans-culturale care evită prejudecățile etice, tematizează libertatea alegerii și prioritizează experiența trăită în lumea globală a zilelor noastre.

Cuvinte-cheie: libertatea alegerii, etnicitate, identitate, stil de viață, modernitate, China

Nicholas Cook este profesor emerit de muzică la Universitatea Cambridge. A predat în trecut în Hong Kong, Sydney, Southampton și Londra. Activitatea sa acoperă o arie largă în domeniul studiilor muzicale, iar lucrarea sa *Music: A Very Short Introduction* (1998) a fost sau urmează să fie publicată în șaisprezece limbi; de curând a apărut într-o a doua ediție complet revizuită. Printre alte volume publicate se găsesc *The Schenker Project: Culture, Race, and Music Theory in Fin-de-siècle Vienna* (2007), care a câștigat premiul Wallace Berry al Societății de Teorie Muzicală în 2010; *Beyond the Score: Music as Performance* (2013), care se bazează pe activitatea sa ca director al Centrului de Cercetare AHRC pentru Istoria și Analiza Muzicii Înregistrate

(CHARM) și *Music as Creative Practice*, care a apărut în 2018. *Musical Encounters: Togetherness and Transcultural Relationship* (pentru care i s-a acordat un post de profesor cercetător la Academia Britanică prin Fundația Wolfson), este în curs de apariție la Oxford University Press și lucrează în prezent la un scurt volum intitulat *Music: Why It Matters* pentru Polity Press. A co-editat șapte cărți, cea mai recentă dintre ele fiind *The Cambridge Companion to Music in Digital Culture* (2019). Ca fost editor al *Journal of the Royal Musical Association*, i s-a decernat titlul de Doctor Honoris Causa la Universitatea din Chicago și la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca și a fost ales membru al Academiei Britanice în 2001.

Ioan Haplea (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca)

Ioan Ștefan Haplea (Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca)

When musical folklore becomes a civil religion.

The process of acculturation from the positioning of Bartók to the theories of today

Când folclorul muzical devine religie civilă.

Aculturația între poziționarea bartókiană și teoretizările contemporane

Rezumat

În tripla sa legătură cu natura, cu omul și cu absolutul, o etnie care trăiește permanent alături de alta (români-maghiari în studiul de față) își reelaborează permanent sistemul existențial păstrându-și propriul cod cultural, dar nuanțând permanent parametrii împrumuturilor, schimburilor și interpretărilor. Condițiile istorice creează diacronice situații de inegalitate între parteneri și aculturația are astfel un traseu marcat de aceste fluctuații identitare.

Descoperirea că aproapele tău e diferit de tine generează reacții diferite și, în funcție de situația socială, de amplasamentul ideologic sau de manipulări exterioare, comunitatea mixtă oscilează permanent între societate comunitară și comunitate socială. Distincția dintre *Gesellschaft* și *Gemeinschaft* [Ferdinand Tönnies], cu o îndelungată carieră în sociologie, vine și ea să nuanțeze distincția dintre societar și comunitar.

Studiul nostru își propune un traseu între observațiile foarte profesioniste ale lui Bartók legate de aculturația muzicală româno-maghiară din Transilvania și perspectiva asupra muzicii folclorice privită ca o componentă a unei „religii civile” [Robert Bellah] în care, ca vector centripet coagulant, ea este subtil manipulată politic.

Este comunitarismul un contract social în care fiecare om este „un comerciant” [Adam Smith] și ne putem construi comunitatea la fel cum ne construim democrația? Sau există un determinism care vine de dincolo de noi sau de dinaintea noastră (*path dependency*) și lucrurile sunt un „dat”, semănând cu conducerea unui automobil privind în oglinda retrovizoare, iar ceea ce se constată a fost deja? În absența unui determinism aprioric, lucrurile devin de un aporism dramatic, exprimat astfel de Sorin Antohi atunci când vorbește despre „modernul ateu, care nu are la îndemână decât culturalismul pentru a gândi și legitima continuitate a agregatelor umane. [...] Cum să facem ceea ce este dat? Comunitariștii repetă că în comunitatea bună, subscriem la anumite valori pentru că sunt ale noastre, nu le adoptăm prin deliberare rațională sau decizie electorală, nu aderăm la ele în oricare alt mod. [...] Orice valori ar îmbrățișa comunitatea în care ne naștem, trebuie să le adoptăm; de altfel nici nu putem face altfel.”

În funcție de jocul dintre *propriu* și *împrumut*, comunitățile oscilează între „adunătură de străini proprietari”, „comunități insulare” asociate într-o „comunitate de comunități”, „osmoze naturale” funcționând nemanipulat, sau „argumente umane” puse în mișcare de ideologii pentru care orice concordie socială este privită ca un atentat la libertate și autodeterminare.

Umanitatea care ne leagă este stavila împotriva acestor agregate, segregaționiste în intenție, dar care seamănă cu niște „asociații contractuale având un neconvingător lustru comunitar” [Sorin Antohi], cu alte cuvinte, un modern Turn Babel.

Cuvinte-cheie: comunitarism, agregat, societate, folclor, muzică, român-maghiar

Ioan Haplea este prof. univ. dr. la Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, la disciplina Etnomuzicologie. Cărți publicate semnate ca autor sau coautor: *Construcție și deconstrucție în textul muzical popular românesc – Colinda transilvăneană*, Arpeggione, 2004 (teza de doctorat); *Prelucrări de melodii populare românești*, vol. I-II, Arpeggione, 2005; *Folclor muzical din Ținutul Neamțului*, Arpeggione, 2008; *Trio transilvan*, Clear Vision, 2009; *Despre stil și semnificațiile lui în etnomuzicologie*, Arpeggione, 2016, iar pentru volumul *Traian Mârza – Sudii de etnomuzicologie*, Arpeggione, 2007, a asigurat îngrijirea ediției.

Preocupările sale științifice și didactice au urmat două direcții inovative în cercetarea etnomuzicologică românească: tehnica de calcul și lingvistica, iar genul muzical-țărănesc studiat în mod special este colinda; acestea reies din următoarea selecție de titluri (lucrări personale și ale echipei coordonate): *Investigarea computațională a corpusului Romanian Folksong Database*, *Cercetarea melodiei colindelor hexasilabice cu ajutorul tehnicii de calcul*, *Noi tehnici analitice în repertoriul funebru din Transilvania*, *Tehnici noi de cercetare a creației muzicale populare – pe un corpus de colinde transilvănene*, *Etnomuzicologia computațională – tablou contemporan general și local*, *Reflecții la un model tipologic de colindă românească*, *Structura arhetipală a unei tipologii de colindă ardelenască*, *Identitate și alteritate*, *Scrisul și spusul*, *Unu și multiplu*, *Continuitate și ruptură*, *Între armonia sunetelor și semnificația comunicării*, *O perspectivă etnomuzicologică asupra relației sunetului cu semnul*, *Folclorul muzical românesc din perspectiva gramaticii generative*, *O privire semiotică asupra discursului muzical popular*, *Etnomuzicologia și științele limbajului*, *Despre simetrie și ruperile de simetrie în folclorul muzical românesc*.

Ioan-Ștefan Haplea este medic rezident, medicină internă, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca. Deține titlul de Master în informatică medicală și este interesat de istoria medicinei și modelarea computațională a sistemelor biologice. A participat la traducerea lucrării *A Generative Theory of Tonal Music* de F. Lerdahl și R. Jackendoff și este coautor al unei lucrări care analizează cu metode computaționale repertoriul muzical tradițional românesc (*Construcție și deconstrucție în textul muzical popular românesc*, 2004). A participat la simpozioane naționale și internaționale: „Philohistoriss” (Cluj-Napoca, 2018), „Explorări în tradiția biblică românească și europeană” (Iași, 2018, 2019, 2021), „Comparatism, identitate, comunicare” (Craiova, 2018, 2020, 2021), „A Call for Tolerance in the EU” (Oradea, 2019).

Lucrări legate de tema prezentului simpozion: *Modelarea evoluției culturale și muzicologia cognitivă*, *Xenofobie și biologie – perspectiva istoriei medicinei*, *Epidemiile și cicatricile lingvistice*.

Pavel Pușcaș (Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca)

Where is the originality in an age of globalization?

Există originalitate într-o epocă a globalizării?

Rezumat

Fenomenul de aculturație este implicat înscris în evoluția istorică și a dinamicii culturale a dezvoltării civilizațiilor umane. Oriunde acolo unde apar premisele apariției unei culturi idiomatice coerente (în limbă, arte, științe), aceasta tinde să devină dominantă asupra spațiilor exterioare și se impune ca o paradigmă culturală formatoare. Toate marile culturi care au devenit civilizații au devenit radiante și au generat prin aceasta mari centre de iradiere și impunere a propriilor paradigme culturale. Este suficient să examinăm apariția și evoluția civilizațiilor chineză, indiană, mesopotamiană, egipteană, elină, latină și apoi arabă.

În același timp marile imperii sunt capabile să absoarbă componentele culturilor incluse teritorial și să genereze fenomene fascinante de sinteză culturală. Examinând exemplele marilor imperii din istorie, găsim

astfel de sinteze culturale ale unor diverse (uneori aparent divergente) componente ce se suprapun completându-se, interferând și generând sinteze la nivelul tuturor artelor.

Încă mai interesante sunt fenomenele de „sincronism” ce apar în diverse arte, culturi, aparent fără contact. Acestea relevă funcționarea unor paradigme fundamentale, arhetipale, ce se materializează cvasi-simultan în diverse câmpuri ale culturii și artei.

Aceasta pune cu acuitate problema independenței și originalității culturilor diverse. De la Platon și până la Heidegger este o temă permanentă a filosofiei culturii până astăzi. A defini însă „originalitatea” este la fel de dificil ca a înțelege o altă cultură folosind doar propria perspectivă. Recunoaștem diversitatea, alteritatea, dar posibilitatea de a o defini fără a genera însă și clasificări și ierarhii este cvasi-imposibilă.

Când și unde apare originalitatea? Care sunt condițiile necesare și suficiente pentru manifestarea ei? Cum dialoghează diversele culturi din perspectiva unor paradigme culturale diferite? Și, mai ales, dacă mai este posibilă originalitatea într-o cultură generală, globalizantă din ce în ce mai agresivă, cum pare situația actuală? Iată câteva întrebări esențiale la care vom încerca să răspundem în lucrarea de față.

Cuvinte-cheie: origo, stil, diferență, sincronism, diacronie, valoare artistică

Pavel Pușcaș a studiat muzicologia în cadrul Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca (1974-1978) și la Weimar/R.D.G. (1977-78). A fost profesor la Deva, apoi la Târgu Mureș (1982-1990), unde a predat diverse discipline teoretice (armonie, contrapunct și forme muzicale). Între 1982 și 1990 a fost șeful Bibliotecii Muzicale și de Artă din Târgu Mureș.

Din anul 1990 s-a alăturat corpului profesoral al Academiei de Muzică „Gh. Dima”, întâi ca lector (1990), devenind apoi conferențiar (1994) și profesor (2004).

Doctor în muzicologie (1997, aria: stilistică), a fost șeful catedrei de muzicologie în cadrul Academiei de Muzică „Gh. Dima”. Predă cursuri de muzicologie, estetică muzicală, stilistică și forme, dar a ținut de asemenea cursuri de estetică la alte instituții de învățământ superior din Cluj: Facultatea de Filosofie, Academia de Arte Vizuale „Ion Andreescu”, Facultatea de Filologie. Este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și expert C.N.C.S.I.S. în cadrul Ministerului Educației.

A scris studii și articole pe teme diverse: muzicologie, stilistică, estetică muzicală și acustică, prezentate în conferințe naționale (București, Iași, Cluj-Napoca, Timișoara) și în străinătate, la Bergen, Budapesta, Atena, Frankfurt etc. A publicat *Cristalizarea stilistică în arta muzicală*, *Inferențe matematice în estetica muzicală*, dar și numeroase lucrări în volume colective.

Aria largă de interes pe care o demonstrează activitatea sa științifică îmbrățișează teme din domenii diverse: acustică, filosofia culturii, matematică, retorică, semiotică și muzicologie sistematică.

Sesiunea 4: Spinning the globe: Towards New Worlds, Center – Periphery

În jurul globului: înspre Lumi Noi, centru - periferie

Moderator: Bianca Țiplea Temeș

Ramón Sobrino; María Encina Cortizo (Universidad of Oviedo)

The Musical «Alhambrismo»: a transformative Encounter between Spanish Western and Arab Traditions

«Alhambrismul» muzical: o întâlnire transformatoare între tradițiile occidentale spaniole și cele arabe

Rezumat

În anii 1830, subiecte spaniole au apărut în cărți de călătorii, romane și piese de teatru, promovând Spania și toate elementele spaniole în prim-planul inspirației și imaginației creatoare a multor scriitori (Victor Hugo, Washington Irving, Théophile Gautier, Alexandre Dumas...). În plus, un număr semnificativ de artiști a vizitat

Spania, reunindu-și impresiile în diverse volume de călătorii care prezentau imaginea Spaniei ca o țară pitorească, poarta de intrare spre Est din Vest. Această impresie este confirmată de ilustrațiile lui David Roberts și John Frederik Lewis pentru ghidurile englezești de călătorie. Mai mult, descoperirea picturilor spaniole de către armatele invadatoare ale lui Napoleon a condus, trei decenii mai târziu, la deschiderea Galeriei Spaniole de la Luvru (1838 - 1848), prezentând pictura ca referință artistică. Prin urmare, imaginația romantică a re-creat o altă Spanie mitică, identificată cu Andaluzia și tradiția sa maură, ceea ce a conferit un nou sens moștenirii arabe din Spania printr-un stil nou numit *Alhambrism*. Sub această etichetă, tradițiile arabe și occidentale coexistă într-o simbioză fertilă, generând chiar reproduceri ale unor embleme culturale spaniole pe glob, ca de pildă Curtea Alhambra de la Palatul de Cristal din Londra.

În lucrarea de față, propunem o re-citire a repertoriului muzical „Alhambrist”, creat în Spania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ca un spațiu capabil să promoveze schimburi și transferuri culturale. Teoria despre Orientalism a lui Said exclude *Alhambrismul* din moment ce, în cazul Spaniei, un Spaniol este în același timp Celălalt, ceea ce presupune întâlnirea cu un Altul, care este cealaltă față a lui însuși. Inexistența referințelor muzicale *Alhambriste* determină compozitorul să își hrănească creativitatea cu alte forme artistice, în principal din arhitectură – unde Alhambra, exemplul central de arhitectură nasidă, joacă un rol fundamental – sau din literatură, generând un spațiu creator comun pentru un dialog interdisciplinar. În plus, compozitorii re-crează muzica Spaniei maure prin asimilarea de elemente deja caracteristice pentru muzica andaluză, intensificând tehnici care erau deja latente în muzica spaniolă. Mai mult decât atât, această re-creare a tradiției sonore spaniole arabe promovează un dialog incitant între imaginile muzicale străine și locale ale Spaniei pentru a impulsiona muzica spaniolă înspre modernitate.

Cuvinte-cheie: «Alhambrism» muzical, muzica spaniolă din secolul al XIX-lea, naționalism, identitate

Ramón Sobrino este profesor de muzicologie la Universitatea din Oviedo (Spania), unde a condus treizeci și șase de teze de doctorat. Principala sa arie de activitate este analiza muzicală, cu specializare în metodologii analitice și muzica spaniolă. A publicat lucrări simfonice de Monasterio, Bretón, Marqués Chapí, Torrandell, Zubiaurre și alții și a editat lucrări vocale spaniole de Barbieri, Arrieta, Gaztambide, Chueca, Serrano și Rodrigo, împreună cu operele *Ildegonda* și *La Conquista de Granata* de Emilio Arrieta, de asemenea *Il disoluto punito ossia Don Giovanni Tenorio* și *Elena e Malvina* de Ramón Carnicer, în colaborare cu María Encina Cortizo.

María Encina Cortizo este profesor de muzicologie la Universitatea din Oviedo (Spania), unde a condus douăzeci de teze de doctorat. A dirijat de asemenea Corul Universității din Oviedo între 1993 și 1995. În prezent coordonează Grupul de Cercetare „Erasmush”. Principala sa arie de activitate este zarzuela și opera spaniolă din secolele XIX și XX. În 1998 a publicat monografia de referință despre Emilio Arrieta; a publicat de asemenea lucrări vocale spaniole de Barbieri, Arrieta, Chueca, Barrios și Torrandell, împreună cu operele *Ildegonda* și *La Conquista de Granata* de Emilio Arrieta, iar pe lângă acestea, *Il disoluto punito ossia Don Giovanni Tenorio* și *Elena e Malvina* de Ramón Carnicer, în colaborare cu Ramón Sobrino.

Alexander Rehding (Harvard University)

Ellis's Instruments between Empiricism and Empire

Instrumentele lui Ellis între empirism și imperiu

Rezumat

Alexander Ellis, acustician și fonetician din secolul al XIX-lea, a fost supranumit „tatăl etnomuzicologiei” în semn de recunoaștere a descoperirii sale conform căreia muzicile din diverse părți ale lumii operează într-o diversitate de sisteme și scări tonale. Ellis este faimos pentru descoperirea dispozitivului utilizat la măsurarea și exprimarea microintervalelor care alcătuiesc diverse sisteme de scări muzicale. După cum reiese din cercetările derulate, locurile în care Ellis i-a întâlnit pe muzicienii și instrumentele lor, pe care erau cântate aceste scări extra-europene, erau instituțiile industrializării progresive și colonialismului. Dar instrumentele pe care le-a folosit – dispozitive care erau în același timp muzicale și științifice – pentru a regla și impune instrumentul de măsurare a microintervalelor („centisunete”) sunt un amestec contrariant de diverse unelte. Propunând o organologie critică bazată pe activitatea lui Ellis, lucrarea de față cercetează în ce mod a ajuns el la descoperirea monumentală că scara muzicală nu este „naturală”, ci mai degrabă „foarte diversă, foarte artificială și foarte capricioasă”.

Cuvinte-cheie: organologie critică, muzicologie comparată, universalii și relativism

Alexander Rehding este Profesor de Muzică Fanny Peabody la Universitatea Harvard. A obținut titlul de doctor la Universitatea Cambridge în anul 1998 și a continuat cu burse postdoctorale la Cambridge, Universitatea din Pennsylvania și Princeton, înainte de a se alătura Departamentului de Muzică al Universității Harvard în anul 2003. Cercetările sale în domeniul teoriei și istoriei muzicii se axează pe probleme de muzică și identitate, transfer cultural, istoriografie, precum și ecomuzicologie, teorie media, studii despre sunet și științe umaniste digitale. A publicat studii muzicale pe teme diverse, de la Egiptul antic la concursul Eurovision, de la Platon la neuroestetică, de la Wagner la muzica chineză. Monografiile sale includ *Hugo Riemann and the Birth of Modern Musical Thought* (2003), *Music and Monumentality* (2011), *Beethoven's Symphony no. 9* (2017) și *Alien Listening* (2021). A fost editor al *Acta musicologica* (2006–2011), editor șef al seriei Oxford Handbooks Online in Music (2011–2019), iar în prezent este editorul seriei de șase volume *Cultural History of Western Music* la Bloomsbury. Contribuțiile sale au fost recompensate cu premii ca Guggenheim Fellowship, Dent Medal acordată de Asociația Regală de Muzică și Societatea Internațională de Muzicologie, dar și un grant John F. Sawyer acordat de fundația Andrew W. Mellon. În anul 2018 o conferință a fost dedicată conceptului său de „Instrumente muzical-teoretice”. Interesul său pentru integrarea tehnologiei digitale în predare și cercetare l-a condus înspre înființarea laboratorului Harvard's Sound Lab, în 2012. Actualmente, Alexander Rehding lucrează la două noi cărți, dintre care una cercetează rolul instrumentelor în modelarea gândirii muzicale, iar cealaltă explorează tema legată de muzică și Antropocen.

Egberto Bermúdez (Universidad Nacional de Colombia, Bogotá)

Jewish emigrés and music in Colombia, 1925-50. A preliminary report

Emigranții evrei și muzica în Columbia, 1925-50. Un raport preliminar

Rezumat

Un mic grup de muziceni și de amatori de muzică și artă evrei proveniți din Austria, Germania, Polonia, România și din fostul Imperiu Rus a început să sosească în Columbia în anii 20 ai secolului trecut. Unii au urmat o carieră muzicală în sfera muzicii clasice sau comerciale iar alții au fondat sau au devenit membri ai unor asociații private

care sponsorizau muzica și artele. Lucrarea de față examinează câteva dintre activitățile lor în cadrul contextului muzical local și relația lor cu societatea columbiană în general.

Cuvinte-cheie: emigranți evrei, muzică, Columbia, Austria, Germania, Polonia, România, Rusia, America de Sud

Egberto Bermúdez este profesor titular la Universitatea Națională din Columbia, Bogotá. Este autor al cărților *Los instrumentos musicales en Colombia* (1985), *La música en el arte colonial de Colombia* (1994) și *Historia de la Música en Bogotá: 1538-1938* (2000). A publicat numeroase articole pe teme de organologie, muzică columbiană și latino-americană colonială, tradițională și comercială. A fost președinte al Societății Istorice de Harpă din 1998 până în 2000 iar în prezent este coordonator al programului de Master în muzicologie la Instituto de Investigaciones Estéticas (Universitatea Națională din Columbia), editor al *Ensayos. Historia y Teoría del Arte* și vice-președinte al Societății Internaționale de Muzicologie (IMS).

Inițiator: Prof. univ. dr. Adrian Pop

Organizator: Conf. univ. dr. Bianca Țiplea Temeș

Comitet științific:

Prof. Emerit. dr. Jim Samson
Royal Holloway University of London

Prof. Emerit. dr. Nicholas Cook
University of Cambridge

Prof. univ. dr. Pavel Pușcaș
Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca

Conf. univ. dr. Bianca Țiplea Temeș
Academia Națională de Muzică „Gh. Dima” Cluj-Napoca

Comitet organizatoric:

Lect. univ. dr. Cristina Pascu – secretar P.R.

Dr. Corina Ceclan – print & design

Asist. univ. drd. Alexandra Magazin – editor de program și asistență tehnică

Consultant lingvistic:

Alina Pop

